

2. Назарчук Т. В. Менеджмент організацій : навч. посіб. / Т. В. Назарчук, О. М. Косіюк. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 560 с.

3. Прийняття управлінських рішень : навч. посіб. / [Ю. Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.] ; за ред. Ю. Є. Петруні. [4-те вид., переробл. і доп.]. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-361-3-189>

LEAN PHILOSOPHY IN THE BUDGET DEVELOPMENT PROCESS OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

ФІЛОСОФІЯ LEAN У ПРОЦЕСІ РОЗРОБКИ БЮДЖЕТІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Chupruna Yu.V.

*PhD (Economics),
LLC "Technical university
"Metinvest polytechnic",
Zaporizhzhia, Ukraine*

Чуприна Ю.В.

*к.е.н.,
ТОВ «Технічний університет
«Метінвест політехніка»,
м. Запоріжжя, Україна*

Lean філософію можна вважати методологією оптимізації бізнес-процесів, спрямованою на зниження витрат і підвищення продуктивності. Вважаючи бюджетування процесом, що включає певну послідовність дій з розробки, виконання, контролю та аналізу бюджету, а також у разі необхідності подальшого коригування планів підприємства (або його цільових орієнтирів діяльності), доцільно розглянути можливість впровадження Lean філософії і у цей процес.

Перш за все, варто проаналізувати, як Lean філософія може бути застосована на етапі розробки та погодження бюджетів промислових підприємств.

У дослідженні виділяється декілька принципів і підходів, які можна використовувати в рамках Lean філософії для оптимізації процесів розробки та погодження бюджетів.

1. Видалення втрат/марнотратства: Карта потоку створення цінності (Value Stream Mapping (VSM)) допомагає відобразити потік робіт і визначити марнотратні операції в процесі розробки та виконання

бюджетів. Отже, за допомогою VSM можна ідентифікувати зайві кроки і, усунувши їх, збільшити продуктивність. Паралельно з цим 5S як це система для організації робочого простору може покращити ефективність роботи, дозволяючи легше знаходити необхідні документи та інформацію, пов'язану з бюджетом.

2. Постійна оптимізація: Lean філософія вимагає постійного вдосконалення процесів. Отже, слід відстежувати результати бюджетного процесу, ідентифікувати проблемні моменти та шукати можливості для оптимізації. Ефективним може бути застосування методології PDCA (Plan-Do-Check-Act) для постійного циклу вдосконалення.

3. Крос-функціональний підхід: залучення різних відділів та фахівців до процесу розробки та погодження бюджетів. Це допоможе зменшити затримки та уникнути збоїв у процесі комунікації між відділами.

4. Постійний потік роботи: спрямування уваги на зниження часу, необхідного для розробки та погодження бюджетів. Доцільним є застосування таких інструментів Lean, як Kanban або Just-In-Time.

5. Залучення працівників: залучення співробітників до процесу розробки бюджетів може призвести до кращих результатів, оскільки саме вони можуть надавати цінні відомості та ідеї для оптимізації витрат та досягнення цілей.

Застосування Lean філософії у розробці та погодженні бюджетів допоможе підприємству зберегти ресурси, знизити витрати та досягти більшої ефективності в управлінні фінансами.